

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ “ФІЛАТОВСЬКІ ЧИТАННЯ - 2021”

20-21 травня 2021 р.

Одеса

Національна академія медичних наук України
Міністерство охорони здоров'я України
ГО «Товариство офтальмологів України»
ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України»

МАТЕРІАЛИ

Науково-практичної конференції
з міжнародною участю “Філатовські читання-2021”

20-21 травня 2021 р.
Одеса

МАТЕРИАЛЫ

Научно-практической конференции
с международным участием “Филатовские чтения-2021”

20-21 мая 2021 р.
Одесса

ABSTRACTS

Research/practice conference with international participation
“2021 Filatov Memorial Lectures”

20-21 May 2021
Odesa

Одеса, 2021

УДК

ББК

Затверджено Вченою радою ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України". Протокол № 3 від 24 квітня 2021 року.

Редакційна колегія

- Пасечнікова Н. В. член-кор. НАМН України, д-р мед.наук, професор, директор ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України"
- Науменко В.О. д-р мед. наук, професор, заступник директора з науково-медичної роботи ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Стойловська О.Г. завідувач відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Мирненко В.В. завідувач організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Сафроненкова І.О. канд. мед. наук, с.н.с. відділу офтальмоонкології ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Слободяник С.Б. канд. мед. наук, завідувач лабораторії функціональних методів дослідження ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Аркуша А.Ю. співробітник відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Муратова Є.Г. співробітник відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Волкова Ю.С. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Березовська К.О. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Іванчукова Г.В. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Аніщенко Ю.О. перекладач ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю
М 34 «Філатовські читання-2021». 20-21 травня 2021. – Одеса, "Чорномор'я". – 380 с.

У цьому збірнику представлені матеріали, авторами яких є українські фахівці в галузі офтальмології. У роботах викладені результати науково-практичних робіт, присвячених актуальним питанням надання висококваліфікованої допомоги пацієнтам із захворюванням очей. Матеріали збірника можуть бути корисні для науковців, практикуючих лікарів, студентів і аспірантів.

ISBN

Повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів.

© Державна Установа "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України"

<i>Риков С. О., Лаврик Н. С., Акіменко О. В., Шулежко І. А. Досвід терапії хворих на деструктивні ураження рогівки, що сполучені з синдромом сухого ока</i>	34
<i>Середа Е. В., Дрожжина Г. И. Периферические инфекционные кератиты</i>	36
<i>Тарануха О. О. Синдром сухих очей у хворих на коронавірусну інфекцію COVID-19</i>	38
<i>Тройченко Л. Ф., Дрожжина Г. І., Молода А. Л., Доленко Л. В. Вивчення анти-мікробного впливу на суспензію candida albicans та fusarium spp. ультрафіолетового випромінювання довжиною та низькоенергетичного лазерного випромінювання з використанням фотосенсибілізаторів 0,1% рибофлавіна та 0,1% метиленового синього (in vitro)</i>	39
<i>Цепколенко В. А., Усов В. Я., Усова Е. В. Применение аутологичной клеточной терапии в лечении эндотелиально-эпителиальной дистрофии роговицы</i>	41
<i>Boris Severinsky. From vision to ocular surface rehabilitation, a paradigm shift in scleral lens prescribing</i>	43
<i>Adriana Stanilă, D.M. Stanilă, Alina-Adriana Panga. The treatment of a persistent corneal epithelial defect</i>	44

Катаракта

<i>Валішевський Д. О., Мельник В. О. Вплив факоемульсифікації катаракти на внутрішньоочний тиск в залежності від ступеня зрілості катаракти</i>	46
<i>Веснина Н. А., Мисюра Э. А., Саламех Л. В. Комплексный подход к рациональной предоперационной подготовке пациентов с факоемульсификацией катаракты с имплантацией мультифокальной линзы</i>	47
<i>Дмитриев С.К., Лазарь Ю.М., Гриценко Я.А., Супрун А.А., Кондратьева Е.И. Применение факоемульсификации у больных астигматизмом</i>	48
<i>Завгородня Н. Г., Безденежна О. О., Костровська К. О., Безденежний С. В., Казанський А. В. Ефективність мультифокальної інтраокулярної корекції пресбіопії після факоемульсифікації катаракти</i>	50
<i>Завгородня Н.Г., Михайленко Н.В. Динаміка зорових функцій при імплантації мультифокальних штучних кришталіків на очах з міопією високого ступеня після факоемульсифікації катаракти</i>	51
<i>Завгородня Н. Г., Новікова В. Ю., Цибульська Т. Є. Профілактика ротації торичних інтраокулярних лінз після факоемульсифікації катаракти з використанням стандартного капсульного кільця</i>	53
<i>Красножан О. В., Луценко Н. С., Жабоедов Д. Г., Обухова М. С. Оптимізація діагностики та лікування хворих на міопію середнього і високого ступеня при факоемульсифікації катаракти</i>	55
<i>Красножан О. В., Луценко Н. С., Жабоедов Д. Г., Ефименко Н. Ф. Сравнительный анализ системного и локального статуса интерлейкинов у пациентов с глаукомой и миопией средней и высокой степени</i>	58
<i>Красножан О. В., Луценко Н. С., Жабоедов Д. Г., Ефименко Н. Ф. Оценка взаимосвязи уровня витамина ДЗ с морфометрическими параметрами диска зрительно-го нерва и сетчатки у пациентов с глаукомой и миопией</i>	60
<i>Мельник В. О., Іващик О. Г., Кикоть Л. В., Денисенко М. Б. Вплив розміру головного розрізу на післяопераційну рефракцію рогівки</i>	62

Оцінка взаємозв'язку між рівнем вітаміну Д3 та морфометричними параметрами диска зорового нерва і сітківки у пацієнтів з глаукомою і міопією

Красножан О. В., Луценко Н. С., Жабоедов Д. Г., Єфименко Н. Ф.

КНП «Херсонська міська клінічна лікарня ім. А. і О. Тропіних»

ДУ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України»

Національний медичний університет ім. А. А. Богомольця

«Центр відновлення зору» (Запоріжжя, Київ, Херсон, Україна)

Вивчено взаємозв'язок між рівнем вітаміну Д3 в сироватці крові та морфометричними параметрами диска зорового нерва і сітківки у пацієнтів з глаукомою і міопією середнього і високого ступеня. Найчастіше у обстежених пацієнтів відзначалися зміни товщини комплексу гангліозних клітин сітківки, найбільш вираженими були у пацієнтів з катарактою в поєднанні з первинною відкритокутовою глаукомою і катарактою в поєднанні з міопією середнього і високого ступеня. Рівень дефіциту вітаміну Д3 є одним з факторів ризику розвитку змін морфометричних параметрів зорового нерва і сітківки.

Оценка взаимосвязи уровня витамина Д3 с морфометрическими параметрами диска зрительного нерва и сетчатки у пациентов с глаукомой и миопией

Красножан О. В., Луценко Н. С., Жабоедов Д. Г., Єфименко Н. Ф.

КНП «Херсонская городская клиническая больница им. А. и О. Тропиных»

ГУ «Запорожская медицинская академия последипломного образования МОЗ Украины»

Национальный медицинский университет им. А. А. Богомольца

«Центр восстановления зрения» (Запорожье, Киев, Херсон, Украина)

Актуальность. К настоящему времени имеются единичные исследования, подтверждающие возможность наличия рецептора витамина D в тканях глаза. Способность к эндогенной продукции 1,25(OH)₂D была выявлена у клеток эндотелия роговицы, беспигментного эпителия цилиарного тела, пигментного эпителия сетчатки и фибробластов склеры.

Витамин D защищает зрительный нерв от глаукоматозного повреждения путем регуляции окислительного стресса в нейронах, активизируя кальциевые каналы.

Данные по исследованиям взаимосвязи содержания витамина Д3 и миопии в настоящее время единичные. Вопросы исследования роли витамина Д3 в развитии ПОУГ и миопии требуют дальнейшего изучения, поэтому и было предпринято данное исследование.

Цель работы: изучить взаимосвязь уровня витамина Д3 в сыворотке крови с морфометрическими параметрами диска зрительного нерва и сетчатки у пациентов с первичной открытоугольной глаукомой и миопией средней и

высокой степени перед факоэмульсификацией катаракты.

Материал и методы. Проведено изучение уровня содержания витамина Д3 и морфометрических параметров сетчатки и зрительного нерва у 80 пациентов. Были выделены 2 группы. Первую группу составили 23 пациента с ПОУГ. Из них мужчин было 13, а женщин - 10. Средний возраст - $73,21 \pm 6,3$ лет. Вторую группу составили 33 пациента с миопией средней и высокой степени, из них мужчин - 11, женщин - 22. Средний возраст - $70,91 \pm 10,15$ лет. В группу контроля вошли 24 пациента с катарактой (46 глаз), из них мужчин было 13, а женщин - 11. Средний возраст - $70,91 \pm 10,15$ лет. Критерием включения в группу миопии средней и высокой степени явилось наличие увеличения передне-задней оси глаза более 24 мм. Критерием включения в группу ПОУГ явилось наличие глаукомы в стадии компенсации ВГД.

Всем пациентам проводилось стандартное офтальмологическое обследование. Для оценки параметров диска зрительного нерва, толщины слоя перипапиллярных нервных волокон сетчатки и параметров комплекса ГКС (GCC) проводилась оптическая когерентная томография диска зрительного нерва. ОКТ исследование включало протоколы сканирования: GCC (Ganglion Cell Com). Вычислялась средняя толщина GCC (GCC Average), значение ее для верхнего (GCC Superior) и нижнего (GCC Inferior) сегментов, а также индекс фокальной потери объема (FLV) и глобальной потери объема (GLV). Параметры ДЗН и толщина слоя нервных волокон сетчатки перипапиллярной области оценивались в протоколе ONH (Optic Nerve Head).

Результаты. При исследовании пациентов методом спектральной ОКТ установлена меньшая величина средней толщины комплекса ГКС у пациентов второй и третьей групп в сравнении с данными пациентов контрольной группы. Выявленная закономерность сохраняется и при анализе толщины комплекса ГКС в верхнем и нижнем сегментах (GCC Superior и GCC Inferior): статистически значимое различие было получено при сравнении всех групп с нормой. Параметры FLV - общий объем статистически значимых потерь толщины комплекса ганглиозных клеток для всей области и GLV показали также рост значения параметра у пациентов 1 группы, дальнейший рост значения к 3 группе, и еще большее увеличение его у пациентов 2 группы. Средние значения толщины слоя нервных волокон сетчатки (СНВС) у пациентов 1 и 3 групп были в пределах нормы, у пациентов с катарактой в сочетании с глаукомой этот показатель был снижен и составил соответственно в среднем $87,56 \pm 7,7$ микрон.

Выводы. При проведении корреляционного анализа выявлена прямая связь средней силы между уровнем витамина Д3 и показателями площади ДЗН, площади экскавации ДЗН у пациентов с возрастной катарактой и возрастной катарактой в сочетании с ПОУГ.

У пациентов с катарактой в сочетании с миопией определялась обратная связь значительной силы общего объема значимых потерь толщины комплекса ганглиозных клеток и показателя уровня витамина Д3.

Уровень дефицита витамина Д3 является одним из факторов риска развития изменений морфометрических параметров зрительного нерва и сетчатки.

Evaluation of the relationship between vitamin d3 levels and morphometric parameters of the optic nerve head and retina in patients with glaucoma and myopia

Krasnozhan O. V., Lutsenko N.S., Zhaboiedov D.G., Efimenko N.F.

CNE «Kherson City Clinical Hospital named after A. and O. Tropin»

SI «Zaporizhzhia Medical Academy of Post-Graduate Education of the Ministry of Health of Ukraine»

Bogomolets National Medical University; Vision Recovery Center (Kherson, Zaporizhzhia, Kyiv, Ukraine)

The relationship between serum vitamin D3 levels and morphometric parameters of the optic disc and retina in patients with moderate and high-grade glaucoma and myopia has been studied. More often in the examined patients there were changes in the thickness of the retinal ganglion cell complex, more pronounced in patients with cataracts in combination with primary open-angle glaucoma and cataracts in combination with moderate and high myopia. The level of vitamin D3 deficiency is one of the risk factors for changes in morphometric parameters of the optic nerve and retina.

Вплив розміру головного розрізу на післяопераційну рефракцію рогівки

Мельник В. О., Іващик О. Г., Кикоть Л. В., Денисенко М. Б.

ТОВ «Клініка Візіобуд-Плюс» (Київ, Україна)

Актуальність. Катаракта це швидко прогресуюче захворювання, яке призводить до поступового зниження гостроти зору та провокує іноді зворотню сліпоту. Це захворювання посідає перше місце в Україні за поширеністю серед захворювань очей та придаткового апарату. У світі ж, за даними ВООЗ, кількість людей, які втратили зір внаслідок катаракти в 2025 році може збільшитись до 40 млн. Сьогодні основним завданням хірургічного лікування катаракти є забезпечення високої та максимально стабільної гостроти зору пацієнта в післяопераційний період. Одним із важливих компонентів, який визначає дану характеристику є астигматизм, який внаслідок проведення оперативного втручання може значно зростати. На величину цього показника в післяопераційний період впливає низка факторів, одним із яких є розмір головного операційного розрізу через який відкривається доступ до кришталика. Таким чином надзвичайно актуальним лишається питання встановлення зв'язку величини розрізу із величиною післяопераційного астигматизму.

Мета. Дослідити залежність ступеня хірургічно індукованого астигматизму від розміру головного розрізу.